

В то же время раскрепощение личности в Интернете, ликвидация психологических барьеров, смещение акцента с результата, то есть с потребления текстов, на сотворческий процесс их созидания несомненно вызовет волну языкового творчества, нового отношения к русскому языку, не только как к средству, так сказать, производства, но и как к форме выражения собственных творческих способностей.

До появления Интернета спонтанная речь проявлялась, прежде всего, в своей устной форме, которая была одномоментной. В Интернете спонтанная разговорная устная речь неизбежно должна быть зафиксирована в письменной (а точнее, в печатной) форме.

Следовательно, все речевые и языковые ошибки также фиксируются на письме. Формула «личность = текст» или «личность = язык» становится в Интернете аксиомой, так как все речевые индивидуальные особенности оказываются на виду в буквальном смысле слова.

Об упрощении характера общения свидетельствует широкое использование разговорно-обиходной лексики. Происходит стирание грани между личностно-ориентированным и статусно-ориентированным общением. Появляются новые формы выражения эмоций: использование заглавных букв для обозначения крика, «смайлики», вербальное описание эмоциональных состояний в скобках, знаками восклицания.

ЛИТЕРАТУРА

1. Трофимова Г.Н. Языковой вкус интернет-эпохи в России: Функционирование русского языка в Интернете: концептуально-сущностные доминанты. / Г.Н. Трофимова. – М., Изд-во РУДН, 2004. – 380 с.
2. Энциклопедический словарь-справочник. Выразительные средства русского языка и речевые ошибки и недочеты / Под ред. А.П. Сковородникова. – М.: Флинта: Наука, 2005. – 480 с.

УДК 811.161.3'373

Студ. С. У. Новікава

Навук. кір. ст. выкл. Т.П. Гуліцкая (кафедра беларускай філалогіі, БДТУ)

ТЭМАТЫЧНЫЯ ГРУПЫ БЕЗЭКВІВАЛЕНТНАЙ ЛЕКСІКІ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ (НА МАТЭРЫЯЛЕ СЛОЎНІКА І. ШКРАБЫ «САМАБЫТНАЕ СЛОВА»)

Для азначэння лексікі, што не мае рэгулярных адпаведнікаў у іншай мове, некаторыя даследчыкі выкарыстоўваюць тэрмін безэквівалентная лексіка. Падчас аналізу слоўніка безэквівалентнай лексікі «Самабытнае слова» [1] мы вылучылі наступныя тэматычныя

групы (ТГ): харчаванне; характарыстыка чалавека; род заняткаў; прымета дзеяння; дзеянне, накіраванае на іншага чалавека; назва памяшкання ці яго частак; мэбля; час; стан чалавека; гістарычная з’ява; народныя ўяўленні.

Самай вялікай па колькасці адзінак з’яўляецца ТГ «Стан чалавека»:

БЛАЖЫЦЬ, незак., безас., разм. Ощущать тошноту, дурноту.

ЖВАВЕЦЬ, незак. Становится более подвижным, оживлённым.

НІЯКАВЕЦЬ, незак. Чувствовать себя неловко, неудобно.

КВОЛІЦЦА, незак., разм. Чувствовать себя нездоровым, слабым, жаловаться на нездоровье.

Можна заўважыць, што ТГ «Стан чалавека» прадстаўлена пераважна асабовымі дзеясловамі. Аднак безэквівалентныя адзінкі гэтай групы перакладаюцца на рускую мову па-рознаму. Выкарыстоўваюцца канструкцыі назоўнік + прыназоўнік; кароткае дзеепрыслоўе + дзеяслоўная звязка; дзеяслоў + прыслоўе.

Вялікую колькасць кампанентаў таксама налічвае ТГ “харчаванне”, большасць з якіх прадстаўлены ў асноўным назоўнікамі мужчынскага і жаночага роду:

НЕДАСАЛЬ, -і, ж., абл. Недосолённая еда.

ЛОЙ, лою, м. Нутряной говяжий или бараний жир.

Тэматычная група “род заняткаў” адлюстравана ў наступных прыкладах:

НАВУКОВЕЦ, -оўца, м., разм. Человек, занимающийся наукой.

ПАПЛАЎНІЧЫ, -ага, м. Полевой сторож.

Прыклады ТГ “прымета дзеяння”:

ЗБУЯЦЬ, зак. Буйно разрастись; покрыться зеленью.*

ПАБАГАЦЕЦЬ, зак. Стать богаче.

ПАДСІВІЦЬ, зак. Слегка забелить молоком.

Аналіз тэматычных групы безэквівалентнай лексікі (БЭЛ) дазваляе кансатаваць наступнае:

- у асноўным да БЭЛ адносяцца побытавыя рэаліі, спецыфічныя культурныя феномены, а таксама тыя лексемы, якія датычацца ўніверсальных характарыстык (час, прастора, чалавек і яго дзеянні);

- асноўны спосаб перакладу безэквівалентных адзінак – апісальны. Радзей выкарыстоўваецца транслітарацыя і сінтэтычны спосаб перакладу (транслітарацыя + тлумачэнне, кароткі каментар). Аднак сінтэтычны спосаб з’яўляецца найбольш прымальным пры тлумачэнні побытавых, паўсядзённых рэалій, якія існуюць у жыцці, рэчаіснасці пэўнага народа і не маюць адпаведнікаў у іншых культурах;

• часам назіраецца недакладны пераклад безэквівалентных адзінак, што можна звязаць з праблемай «ілжывых сяброў перакладчыка», а таксама, магчыма, з недастатковым веданнем мовы арыгінальнага тэксту.

Традыцыйны перакладчыцкі прынцып «слова праз слова» не здольны з аднолькавым поспехам дзейнічаць на ўсёй лексічнай прасторы. Нягледзячы на тое, што аднаслоўны эквівалент пры жаданні можна знайсці заўсёды (пераважна шляхам падбору блізказначнага сіноніма, а не семантычна тоеснага адпаведніка), нацыянальна-спецыфічныя і нацыянальнакантататыўныя адценні, звязаныя з адметнымі ўмовамі жыцця народа, беззваротна страчваюцца.

У лексіцы беларускай мовы, як і іншых нацыянальных моў, можна вылучыць шэраг слоў, якія ў рускамоўным дачыненні не маюць аднаслоўнага адпаведніка. Патрэбы перакладчыцкага характару вымушаюць перадаваць семантыку такіх слоў, аб'ём паняцця, што яны абазначаюць, і эмацыянальныя адценні не словамі, а словазлучэннямі (зваротамі) рускай мовы. Такія словы вызначаюцца навуковым паняццем «безэквівалентныя», гэта значыць, «якія не маюць адпаведніка», і менавіта засваення лексічнага запasu і ў перакладчыцкай практыцы.

ЛІТАРАТУРА

1. Шкраба, І. Самабытнае слова. Слоўнік беларускай безэквівалентнай лексікі ў рускамоўным дачыненні / І. Шкраба. – Мн.: Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 1994. – 223 с.

2. Даўбешка, Н. П. Безэквівалентнае слова як носьбіт нацыянальна-культурнай семантыкі / Н. П. Даўбешка. – Мінск, 2004.

УДК 821.161.1.09

Студ. К.А. Пашук

Науч. рук. ст. преп. О. Н. Гусева (кафедра белорусской филологии, БГТУ)

ЗОДЧИЙ РУССКОГО ФУТУРИЗМА

Владимир Маяковский – главный бунтарь русской литературы, великий российский и советский поэт, писавший стихи знаменитой «лесенкой», футурист, один из наиболее значимых русских поэтов XX века. Он ярко проявил себя и как драматург, киносценарист, кинорежиссер, киноактер, художник, редактор журналов «ЛЕФ» («Левый фронт»), «Новый ЛЕФ».

Родился 7 (19) июля 1893 года в селе Багдади, в Грузии, в семье лесничего. В 1902 году поступил в гимназию города Кутаиси.